

DÉLMAGYARORSZÁG

SZOMBAT, 1991. SZEPT. 7., 81. ÉVF. 210. SZÁM

ALAPÍTVÁ: 1910-BEN

HAVI ELŐFIZETÉSI DÍJ: 185 FT, ÁRA: 8,30 FT

Csontok a múltból, kövületek a mából

„Gorbi” csak átmeneti ember lehet. Az eltelt évek alatt olyan volt, mint egy légitaxit vontató Trabant, de mégiscsak megadta a lökést a történelem kerekének, s ebben az értelemben mindig is hős marad – Magyarországon a cigánypolitika megélhetési forrássá vált, 61 szervezet alakult... Klánok szerveződnek: nyugati személygépkocsit vásárolnak, de telik a kocsmái politizálásra is – A szerencse az, hogy az Operát nem tartják olyan veszélyesnek, mint a Nemzetit, mert a műfaj arisztokratikusnak, polgárinak és ezoterikusnak tűnik

Negyedórás béke

Horvátországban nem volt nyugalom péntekre virradóra sem. Eszékét ismét lőtték, noha Henri Weynaendis, az Európai Közösségek külömbfőztötte csütörtök este külföldi megállapodást kötött a helyi erőkkel a városban megvalósítandó fegyvernyugvásra. A megállapodás értelmében mindkét fél vállalta, hogy elsőként nem nyit tüzet, s minden esetleges összetűzést békesen, bizottsági tárgyalás révén rendeznek. Mint az AFP francia hírgyűjtője írta a horvát televízióra hivatkozva, alig negyedórával a hadsereg képviselőjének távozása után ismét gránátok csapódtak be Eszék központjába. A zágrábi rádió szerint egyébként Horvátország közép- és keleti részén egyaránt folytatódott az összetűzés. A rádió óva intette a helyi lakosokat attól, hogy munkába induljanak, a városban nem járnak sem a buszok, sem a villamosok.

Durva támadás színhelye volt nem

Első ülésén – a balti köztársaságok függetlenségének elismerése után – a szovjet hadsereg reformjáról, valamint a köztársaságok közötti gazdasági új szerződés előkészítéséről tanácskozott az ezen a héten megalakított szovjet Államtanács. Jevgenij Saposnyikov védelmi miniszter az ülést követően elmondta, hogy a hadsereg átalakítására külön bizottságot hoztak létre, melybe meghívják a köztársaságok első számú vezetőit, illetve védelmi kérdésekkel foglalkozó tisztviselőit. A tegnapi ülés érdekessége volt, hogy azon részt vett Levon-Ter Petroszjan, az örmény parlament elnöke is.

Hivatalos látogatásra Tokióba utazott Antall József miniszterelnök, akit útjára elkísért Kupa Mihály pénzügyminiszter és Surányi György, a Nemzeti Bank elnöke. A látogatásra időzítve magyar mellékletet jelentetett meg a japán üzletemberek több millió példányban megjelenő lapja, a Nihon Keizai. A román határőrök „alapos vizsgálatra” már a határ előtt leállítják az autósokat, és emiatt napi nyolc-tíz órába telik az átkelés a magyar-román határon – közölték a határőrségnél. Az elmúlt 24 órában megélénkült az illegális határforgalom is: Csengerénél egy csoportban 77 török állampolgárt fogtak el a határőrök.

sokkal hat óra, a műszakváltás indópontja előtt a sisaki vasút. Az emberek biztos helyre próbáltak húzódní a golyózápor elől. Összetűzések voltak Nyugat-Szlovóniában is, itt az első jelentések szerint legalább ketten életüket vesztették.

A szövetségi kormány csütörtök este újabb felhívással fordult a harcoló felekhez, hogy ne veszélyeztessék a hágai békekonferencia megtartását. A tanácskozás ugyanis minden valószínűség szerint nem

ülhet össze, ha szombatig nem jön létre a tűzszünet. A szövetségi elnökség pénteken délelőtt tart ülést – a napirenden a hágai konferenciával kapcsolatos kérdések szerepelnek ugyan, de szerb részről valószínűleg a szövetségi szervek horvát politikusaikat támadják majd, mert Belgrádban úgy gondolják, nagy felelősség hárul rájuk a harcokkal kapcsolatban.

Rámzsi Alia albán államfő csütörtökön sürgette, hogy a koszovói albánok képviselői is részt vehes-

senek a Jugoszláviával foglalkozó, szombatra tervezett hágai békekonferencián. Az albán televízió közlése szerint Alia ilyen értelmű levelet küldött Lord Carrington egykori brit külügyminiszternek, a mostani konferencia elnökének. Hasonló állásfoglalást hozott csütörtökön az albán kormány, mondván: a tanácskozás sikerét megakadályozhatja, ha az albánok nem vesznek részt rajta.

Megbomlott a birodalom

Moszkva tegnap hivatalosan elismerte a három balti köztársaság függetlenségét. Az új szovjet átmeneti hatalmi szerv, az Államtanács Mihail Gorbacsov elnöklétével megtartott ülésén hozta meg a kiváltsáknak zöld utat adó döntést. Észtország, Lettország és Litvánia 51 év után nyerte vissza önállóságát, ezzel lényegében de jure is megkezdődött a szovjet birodalom bomlása. A szovjet Államtanács a három köztársaság függetlenségét elismerő határozatában a második világháború utáni békerendszer olyan elemét számolta fel, amely mindmáig árnyékot vetett Moszkvára.

A lépés egyszerűen az európai status quo módosulását eredményezi, hiszen Észak-Európában ezzel új államalakulatok jönnek létre. A német újraegyesítés után a balti köztársaságok önállóvá válása a kiotinens második világháború utáni határainak leghatározottabb átjáróját eredményezi. (MTI)

TARTALOM

Cigányklánok szerveződnek?	2
Exkluzív interjú: Rosztropovics Jelcin oldalán	3
Környezetvédelmi tanárképzés	3
Beszélgetés Nagy Viktorral	4
Családi magazin	6-7
Európa-bajnok köszöntése	8
Záróra a fürdőkhben	9
Szolgáltatás	12
Csötörés a Stefánián	14

Utálat

Kis nép vagyunk, jó tudni – mondogatják – hogy rokonszenvesek vagyunk-e, és ha igen, a világ melyik fertályának jutunk eszébe úgy, hogy csettintenek: biz’ isten, ha nem lennék az ami vagyok, szívesen „elmennék” magyarnak. Légyen okunk feltételezni ilyesmit vagy sem, aki emígyen csettintene, bizonyára magyarázattal is tudna szolgálni rá, még ha nem is járt még magyarok között. Sőt annál inkább. A messiás híre nagy úr; távolból nem olyan kötelező mérlegelni, hogy Pápua-Új-Guineán esznek-e embert vagy sem, mint a helyszínről. Persze, hogy esznek: azért pápuák.

Valahogy így eshetett, hogy a feldobott érme a másik oldalával ért talajt, amikor a szovjetunióbeli Moldova Köztársaság lakóihoz a román központi statisztikai hivatal azzal az elmés körkérdéssel fordult, mely népeket szeretnek, s melyeket utálnak mostanság. (Nem túlzás: utálatot kérdeztek.) Ahogy a csettintésre is volt magyarázat, az ember el tudja képzelni, hogy ha Romániában firtatják ezt, nem mi leszünk a legnépszerűbbek. Ott ez a módi. De hogy az ötven éve nemcsak a világtól – benne Magyarországtól – hanem Romániától is hermetikusan elzárt Moldvai Köztársaság megkérdezett lakóinak 44 százaléka miért utálja a magyarokat, arra így hirtelen nem találok értelmes választ. A moldvai utálati örökranglistán a mindenkori első cigányok (77 százalék) mögött a második helyen végeztünk, és ezt a romániai sajtóban azon nyomban közzé is tették, mintegy bizonyosságnál annak, hogy nincs még kiveszve az igazságosság érzése az emberekből.

Csak így egyszerűen: utálat, és csak így egyszerűen: magyarok. Bárhol próbálkozom, semmiképpen nem tudom elképzelni, mit véthetett a szegedi Kárász utcán gyanútlanul sétáló Kovács János, hogy egy fél köztársaság ilyen engesztelhetetlenül nem szenvedheti, s az utálat szó jelentéséből kifolyólag még a látásától is összeborzad.

Szóval kis nép vagyunk, s míg a „magyarnak állókról” nem szabad megfeledkezni, az érem imént mutatott oldalát megjegyezni nem szabad. Csak hírnök ilyenmód vivője lenne megjegyzésre méltó, ha ismernénk, s persze ha az is ismerne minket.

PANEK JÓZSEF

Exhumálás a Széchenyi téren

Elvitték a közkatonákat

Csütörtökön öt koporsó korhadat maradványai kerültek elő az újra megkezdett ásások nyomán. Tegnap délelőtt a városgazdálkodási vállalat temetkezési osztályának dolgozói elvégezték az exhumálást, és a testek maradványait megőrzésre a halotthamvasztóba szállították. Folytatódott a tér Kárász utcai oldalán egykor álló szovjet emlékmű helyének feltárása. A jegyzőkönyv szerint ebbe a sírba altisztek és közkatonák holtestét temették. Az időközben meghosszabbított kutatóárkokban nem találtak újabb koporsókat. Fél tizenkettőkor kezdték meg a kibontást. Az eltemetettek azonosítását segítő tárgyak nem voltak a sírokban. Előkerült néhány horgonydísztűsű gomb, egy gyertya, és egy – föltehetően női – aranygyűrű, amelyet tulajdonosa valószínűleg a zsebében hordott, mert a koporsó fejrészének közelében találtak rá (nyakláncnak nem bukkantak nyomára). A tegnapi tudósításunkban pénzdaraboknak nevezett tárgyakról kiderült, hogy egyszerű alátétek csupán, amint ez a megtisztításuk után egyértelművé vált. Az exhumálást végzők szerint két katonát arccal a földnek fordítva temettek el. Hogy ennek csak a sietség volt-e az oka, vagy valami más, talán már sohasem derül ki. Az események sok kíváncsiskodót vonzottak az árkok közelébe. A műanyag szalagkordonon átbújva, a földkupacok tetejére mászva – és ezzel magukat, valamint a gödörben munkájukat végzőket is balesetveszélybe sodorva – igyekeztek valamit elcsípni a látványból, a helyszín biztosítására kirendelt rendőrök fellépése azonban megette hatását. A kihantolás végén a helyszínre érkezett Farkas László államtitkár, és Sisák Gézával, a VGV főmérnökével egyeztetve a további teendőket. Úgy döntöttek, hogy a koporsók helyét még a pénteki nap folyamán be kell temetni. A helyszínrre rendelt markológép délutánra el is végezte ezt a feladatot. Meghagyták viszont a többi kutatóárkot – lehetséges, hogy ez a keresés folytatását jelenti. A tér másik oldalán, a Takaréktár utca felől állt a tiszti emlékmű. A jegyzőkönyv itt már az eltemetettek neveit is felsorolja, e szerint egy törzstiszt és tizenöt főtiszt fekszik a sírban.

Pénteken itt éppen csak elkezdték az ásást, hétfőn folytatódik a kutatás.

FOTÓ: GYENES KÁLMÁN

NY. P.

